

КІЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педагогіки та методики викладання іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
і міжнародного співробітництва

Алла КОРОЛЬОВА

«28» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретико-методологічні основи професійної освіти

(назва навчальної дисципліни)

напрям підготовки

доктор філософії

галузь знань

01 Освіта / Педагогіка

спеціальність

011 Освітні, педагогічні науки

освітньо-наукова програма

Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова

статус дисципліни

дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма здобуття освіти денна, вечірня, заочна
Навчальний рік 2023 – 2024

Семестр III

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

Розробник:

Волярська Олена Станіславівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та методики викладання іноземних мов КНЛУ.

Рецензенти:

Матвієнко Ольга Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та методики викладання іноземних мов КНЛУ.

Аніщенко Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу андрагогіки Інститут педагогічної освіти і освіті дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Схвалено на засіданні кафедри педагогіки та методики викладання іноземних мов, протокол № 22 від «22» червня 2023 р.

Завідувач кафедри

Черниш В.В.

Схвалено на засіданні вченої ради університету, протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

1. Мета вивчення дисципліни:

сприяти розвитку у майбутніх докторів філософії теоретичних знань і практичних навичок з організації державного регулювання професійної та освітньої діяльності, професійно-наукової, інформаційної, методологічної культури наукового пошуку, технологічних здатностей, критичного мислення для професійної комунікації, науково-професійної і викладацької діяльності; формуванню професійної компетентності, умінь узагальнювати, порівнювати зарубіжний і український досвід з організації професійної освіти; навичок оволодіння сучасними методами опрацювання теоретичного матеріалу з професійної освіти; вихованню професійних і особистісних якостей аспіранта, необхідних для здійснення науково-дослідної та викладацької діяльності в умовах українського й світового освітнього простору.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

Зкредити ЄКТС; 90год., у тому числі:

	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
лекції	20 год.	6 год.
семінарські заняття	–	–
практичні заняття	10 год.	4 год
консультації	–	–
самостійна робота	60 год.	80 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати:* основні категорії і поняття професійної освіти, інформаційну й методологічну культуру наукового пошуку.

3.2. *Вміти:* використовувати в професійній діяльності знання про професійну освіту в контексті ринку праці, володіти прогностичними методами модернізації професійної освіти різних категорій населення, психолого-педагогічними методами організації освітнього середовища з використанням зарубіжного досвіду організації професійної освіти.

Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти знаннями в області філософії, педагогіки, методології наукового пізнання, етики і психології професійної комунікації. Знання та навички, отримані в результаті їх вивчення, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Теоретико-методологічні основи професійної освіти» і мають високу ступінь кореляції з ними.

4. Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна «Теоретико-методологічні основи професійної освіти» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона зорієнтована на особистісний і науково-педагогічний досвід доктора філософії, його індивідуальні запити; є гнучкою за змістом; відповідає андрагогічним принципам навчання; забезпечує оволодіння аспірантами вміннями узагальнювати світові тенденції професійної освіти, порівнювати специфіку функціонування зарубіжних і вітчизняних установ формальної і неформальної професійної освіти. Оновлення професійної освіти є актуальним викликом сьогодення, що частково розв'язується вивченням дисципліни «Теоретико-методологічні основи професійної освіти».

Курс сприяє усвідомленню аспірантами теоретико-методологічних основ професійної освіти в контексті глобалізації і стану світового ринку праці, генеруванню нових ідей, уваги до освіти впродовж життя; застосуванню знань законодавства та державних освітніх стандартів України в процесі виявлення перспектив розвитку професійної освіти України.

Курс включає один організаційний модуль і два змістовних модулі. У *першому змістовному модулі* дається уявлення про професійну освіту і світовий ринок праці: надано визначення професійної освіти і професійного навчання; обґрутовано світовий досвід функціонування формальної і неформальної професійної освіти, встановлено їх проблеми і шляхи розвитку;

виокремлено їй проаналізовано неперервну професійну освіту як педагогічну проблему (освіта впродовж життя, освіта дорослих, підвищення кваліфікації фахівців).

У другому змістовному модулі розглядаються *перспективи розвитку професійної освіти в Україні*: встановлено сучасний стан і проблеми професійної освіти в Україні у ХХІ столітті; розглянуто проблеми розвитку національної професійної освіти в умовах інтеграції до європейського ринку праці; виокремлено стратегічні напрями розвитку професійної освіти України; охарактеризовано модернізацію української професійної освіти за європейським зразком.

5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Теоретико-методологічні основи професійної освіти».

Компетентності аспірантів з навчальною дисципліни (освітнього компонента) «Теоретико-методологічні основи професійної освіти» базуються на *інтегральній, загальних і фахових компетентностях, визначених освітньо-науковою програмою* «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки 01 Освіта:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні завдання і проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнопедагогічних дисциплін (загальна педагогіка та історія педагогіки; теорія та методика навчання іноземних мов в закладах освіти різного типу), тенденцій їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методологій педагогічних досліджень та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до встановлення причинно-наслідкових зв'язків, осмислення, узагальнення філософсько-світоглядних зasad сучасних тенденцій, напрямків і закономірностей розвитку української та зарубіжної науки для розуміння освітніх та наукових процесів і явищ в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.

ЗК 4. Здатність ініціювати, організовувати та проводити комплексні теоретичні й експериментальні дослідження в сфері науково-дослідницької та інноваційної діяльності, зокрема і в міждисциплінарних галузях, які призводять до отримання нових закономірностей та виявлення невирішених раніше проблем або їх частини.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї та нестандартні підходи до їх імплементації (креативність), абстрактно мислити, адаптуватися до нових умов і ситуацій, ставитися критично до власних наукових здобутків і надбань інших дослідників.

ЗК 8. Здатність працювати з наукометричними базами даних з метою здійснення наукового пошуку, використовуючи сучасні інформаційні та комунікаційні технології для збору, аналізу, обробки, інтерпретації отриманих даних та представлення результатів реалізованого дослідження у процесі професійної комунікації.

ЗК 12. Здатність до саморозвитку та подальшого професійного зростання (планування й вирішення завдань професійного і особистісного вдосконалення), набуття знань і вмінь тайм-менеджменту для ефективного виконання наукового дослідження та успішної педагогічної діяльності, наполегливість у досягненні поставленої мети.

Фахові компетентності (ФК)

ФК 2. Здатність виявляти сучасні проблеми розвитку педагогічних наук, збирати дані для педагогічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх, пропонувати шляхи вирішення з урахуванням сучасних потреб та вимог держави, суспільства, особистості; ініціювати, планувати, здійснювати та коригувати послідовний процес ґрутового наукового пошуку з належним рівнем дотримання положень академічної добродетелі.

ФК 3. Здатність цілісно і системно аналізувати педагогічні явища з погляду фундаментальних філософських теорій, традиційних та новітніх науково-методологічних підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем в галузі освіти та дотичних міждисциплінарних проектів.

Таблиця 1

**Матриця відповідності компетентностей, визначених навчальною дисципліною
(освітнім компонентом)«Теоретико-методологічні основи професійної освіти»
компетентностям, визначенім освітньо-науковою програмою**

Компетентності, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом)	Інтегральна компетентність	Програмні компетентності							
		Загальні компетентності					Фахові компетентності		
		ЗК 1	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 8	ЗК 12	ФК 2	ФК 3	ФК 5
1. Усвідомлення ролі наукових знань про теоретичні і методологічні проблеми професійної освіти, необхідних для підвищення професійної компетентності і професійної культури аспірантів, пошуку оптимальних технологій професійної комунікації, побудованих з урахуванням психологічних особливостей людей, правил і принципів академічної доброчесності науковця та освітянина.	+	+	+	+	+	+	+		+
2. Здатність орієнтуватися у теоретичних та практичних витоках професійної освіти, володіти теоретико-методологічним апаратом професійної освіти.	+		+	+	+	+	+		+
3. Здатність виявляти специфіку професійної освіти з урахуванням освітніх потреб і психологічних особливостей людини, її приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.	+			+	+	+	+		+
4. Здатність аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини	+	+		+	+	+		+	+
5. Здатність прогнозувати зміни і динаміку рівня розвитку і функціонування професійної освіти.	+	+	+	+	+		+		
6. Здатність обирати і застосовувати оптимальні технології комунікації, побудовані на правилах академічної доброчесності науковця та освітянина, що дозволяють здійснювати розв'язання типових задач в різних галузях професійної практики.	+		+		+	+	+	+	+
7. Здатність організовувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.	+				+	+			

8. Здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.	+	+	+					+	+
9. Здатність вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, національної та інших соціальних груп.	+	+	+	+	+				+
10. Здатність налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами у педагогічній діяльності, побудовані на правилах і принципах академічної добродетелі науковця та освітянина, ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.	+			+					+

6. Результати навчання аспірантів з дисципліни (освітнього компонента) «Теоретико-методологічні основи професійної освіти».

Результати навчання аспірантів з дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковою програмою «Сучасні наукові освітні студії: педагогіка, методика навчання іноземних мов і культур, наукова англійська мова»:

ПРН 1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.

ПРН 3. Знати провідні наукові підходи, концепції, положення, освітні технології, їх історично-порівняльні аспекти, глибоко усвідомлювати актуальні теоретико-методологічні та практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.

ПРН 9. Планувати, ініціювати, організовувати й здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проектів, організовувати роботу вітчизняних і міжнародних науково-дослідницьких колективів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України.

ПРН 10. Аналізувати, коректно тлумачити та адекватно застосовувати норми і положення, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.

ПРН 11. Застосовувати цифрові, інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній та викладацькій діяльності.

ПРН 13. Організовувати викладання фахових дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до нормативного, наукового, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, використовувати ефективні засоби діагностики навчальних досягнень майбутніх фахівців.

Таблиця 2

**Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни
(освітнього компонента) «Теоретико-методологічні основи професійної освіти»
програмним результатам навчання, визначених освітньо-науковою програмою**

Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)	Програмні результати навчання					
	ПРН 1	ПРН 3	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 13
1. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття) професійної освіти, аналізувати, порівнювати різні напрями і школи.	+					
2. Критично аналізувати та оцінювати теоретичні і методологічні проблеми професійної освіти і пропонувати шляхи їх вирішення.	+			+	+	+
3. Використовувати знання з професійної освіти для підвищення професійної компетентності і професійної культури.	+			+		+
4. Аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань психологічних, етичних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини.			+	+	+	+
5. Прогнозувати зміни і динаміку рівня розвитку і функціонування професійної освіти для різних категорій населення.			+	+	+	+
6. Знаходити оптимальні шляхи взаємодії у професійному колективі та застосовувати оптимальні технології професійного навчання, побудовані на правилах і принципах професійної етики та академічної добroчесності науковця та освітянина, для успішного здійснення науково-дослідної та професійної діяльності.		+	+	+	+	+
7. Організовувати комунікативний процес, управляти динамікою групових процесів в колективах, долати бар'єри в спілкуванні та вибудовувати конструктивні взаємини в колективі з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, гендерної, національної та інших соціальних груп.		+	+	+		+
8. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.						
9. Демонструвати високу ступінь самостійності, авторитетність, інноваційність у професійній та науковій діяльності.			+	+	+	+
10. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому з урахуванням етичних принципів і норм, психологічних особливостей людей, їх приналежності до професійної, національної та інших соціальних груп.		+	+	+		

11. Налагоджувати та підтримувати контакти з фаховими спільнотами у педагогічній діяльності, побудовані на правилах і принципах академічної доброчесності науковця та освітянина, ефективно взаємодіяти з колегами в монотипичних та мультидисциплінарних командах.						+
12. Застосовувати у фаховій діяльності норми і принципи професійної етики, нести відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення наукової та педагогічної діяльності, керуватися загальнолюдськими цінностями.		+	+	+		+

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Теоретико-методологічні основи професійної освіти».

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Теоретико-методологічні основи професійної освіти»

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні та теоретичні методи пізнання.	Загальнонаукові методи теоретичного пізнання: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення. Технологія особистісно орієнтованого навчання	Індивідуальне і групове опитування. Експрес-контроль.
ПРН 3. Знати провідні наукові підходи, концепції, положення, освітні технології, їх історично-порівняльні аспекти, глибоко усвідомлювати актуальні теоретико-методологічні та практичні проблеми, що потребують вирішення у наукових дослідженнях.	Методи інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання	Оцінювання роботи аспірантів в групах.
ПРН 9. Планувати, ініціювати, організовувати та здійснювати розробку дослідницько-інноваційних проектів, організовувати роботу вітчизняних і міжнародних науково-дослідницьких колективів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України.	Методи навчання: •групова дискусія, •дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси,	Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.
ПРН 10. Аналізувати, коректно тлумачити та адекватно застосовувати норми і положення, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності.	• ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.	Тематичне тестування.
ПРН 11. Застосовувати цифрові, інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній та викладацькій діяльності.		Модульна контрольна робота.
ПРН 13. Організовувати викладання фахових дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до нормативного, наукового, навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, використовувати ефективні засоби діагностики навчальних досягнень майбутніх фахівців.	Індивідуальні завдання: • реферативне повідомлення та презентація •анотування статей	Залік.

8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліна «Теоретико-методологічні основи професійної освіти» здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою психології педагогіки і туризму на своєму сайті та інформаційному стенді та доводяться до відома аспірантів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначені форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється *за накопичувальною системою*.

**Система оцінювання результатів навчання аспірантів
з дисципліни «Теоретико-методологічні основи професійної освіти»**

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта					Самостійна навчальна робота аспіранта		Модульна контрольна робота
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Реферативне повідомлення та презентація	Анотації на статті	
Максимальна кількість балів	5	5	5	5	5	15	10	50

Модульний контроль. Семестровому контролю з навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні основи професійної освіти» передує написання аспірантами модульної контрольної роботи.

**Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни
«Теоретико-методологічні основи професійної освіти»**

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними *критеріями*. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-балльною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості недоліків і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – <i>зalік</i>	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50 -

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором з наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедуру та форми терміни відпрацювання аспірантами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра психології, педагогіки і фізичного виховання і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні основи професійної освіти» проводиться у формі *зalіку* за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-балльною шкалою і шкалою ЕКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-балльною шкалою й оцінку за шкалою ЕКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЕКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЕКТС і 0 балів за 100-балльною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (абревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин									
		Денна/вечірня форма				Заочна форма					
		Ра- зом	у тому числі			Ра- зом	у тому числі				
			лек- ції	семінар- ські / практич- ні заняття	само- стійна робота		лек- ції	семінар- ські / практич- ні занят- тя	само- стійна робота		
Модуль 1											
Змістовий модуль 1. Професійна освіта і світовий ринок праці.											
1.1	Визначення професійної освіти: професійна освіта і професійне навчання.	13	2	2	9	13	1		12		
1.2	Світовий досвід функціонування формальної і неформальної професійної освіти: проблеми і шляхи розвитку.	13	2	2	9	14	1	1	12		
1.3	Неперервна професійна освіта як педагогічна проблема: освіта впродовж життя, освіта дорослих, підвищення кваліфікації фахівців.	18	6	2	10	15	2	1	12		
Змістовий модуль 2. Перспективи розвитку професійної освіти в Україні											
2.1	Професійна освіта України: стан, проблеми, перспективи розвитку: сучасний стан професійної освіти в Україні у ХХІ столітті; проблеми розвитку національної професійної освіти в умовах інтеграції до європейського	24	6	2	16	24	1	1	22		

	ринку праці; стратегічні напрями розвитку професійної освіти України.							
2.2	Модернізація української професійної освіти за європейським зразком.	22	4	2	16	24	1	1
	Разом годин за модулем 1	90	20	10	60	90	6	4
	Усього годин	90	20	10	60	90	6	4
								80

10. Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна:

- Волярська, О. С. (2020). *Розвиток професійної компетентності економічно активного населення: андрагогічний аспект*: практичний посібник. ППООД НАПН України, Кропивницький: Імекс-ЛТД, 194 с.
- Волярська О.С., Муранова Н. П. (2023). Розвиток медичної компетентності дорослих на прикладі проектної діяльності університету третього віку у Словаччині. *Вісник післядипломної освіти*, 23(52), 38-51. DOI: [https://doi.org/10.58442/2218-7650-2023-23\(52\)](https://doi.org/10.58442/2218-7650-2023-23(52))
- Баніт, О. В. (2018). *Системи професійного розвитку менеджерів у транснаціональних корпораціях: досвід Німеччини і Польщі*: монографія. Київ: ДКС-Центр. 414 с.
- Кремень, В. Г., Луговий, В. І., Саух, П. Ю., & Таланова, Ж. В. (2022). Мережа державних закладів вищої освіти України: аналітичний огляд конкурентоспроможності. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 4(1). <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4122>
- Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України (2021); [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий(заст. голови), О.М. Топузов (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ: КОНВІ ПРІНТ. 384 с. DOI: <https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua>
- Ніколаєнко, С. М. (2019). Керівник закладу освіти (організаційно-педагогічні та правові основи управлінської діяльності): підручник: НУБіП України, 2019. 408 с.
- Ничкало, Н. Г., Лук'янова Л. Б., Хомич, Л. О. (2021). Інтердисциплінарна ваємодія у професійній підготовці вчителя як педагогічна реальність. *Міждисциплінарні дослідження складних систем*, 19, 94–109. DOI: <https://doi.org/10.31392/iscs.2021.19.094>
- Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/155618/page?text=%EF%F0%EE%F4%E5%F1%B3%E9%ED%E0+%EE%F1%E2%B3%F2%E0>
- Радкевич V., & Єршова L. (2022). Стан готовності системи професійної освіти до протидії реальним і потенційним загрозам національній безпеці та національним інтересам України в умовах зовнішніх і внутрішніх викликів. *Professional Pedagogics*, 1 (24), 4-17. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.24.4-17>
- Mospan, N. (2016). Teacher education graduates in Ukraine: Current state of play. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/2331186X.2016.1221192>

Додаткова:

- Аніщенко, О., Баніт, О., & Калюжна, Т. (2021). Андрагогічна компетентність педагогічного персоналу у сфері освіти дорослих: сутнісний аспект. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*, 20 (2), 63-72.

2. Бородіenko О., & Биковський М. (2019). Упровадження орієнтованого на результат управління в діяльність закладів професійної (професійно-технічної) освіти. *Professional Pedagogics*, 2(19), 115–123. <https://doi.org/10.32835/2223-5752.2019.19.115-123>
3. Волярська О. С., Гашенко І. О., Коновалова Л. О. (2019). Медична освіта в структурі неформальної освіти дорослих в Україні. *Освітній простір України*, 1(17), 13–18. DOI: <https://doi.org/10.15330/esu.1.13-18>
4. Законодавство України у сфері освіти та професійного навчання (Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти) (2013). Київ: Парламентське видавництво.
5. Короїд Т. (2022). Сучасний стан управління розвитком творчого потенціалу вчителів в умовах неформальної освіти у світовій та вітчизняній практиці. *Вісник післядипломної освіти*, 20(49), 67–85. doi.org/10.32405/2218-7650-2022-20(49)
6. Лузан, П. Г., Пащенко, Т. М., Ваніна, Н. М. & Колісник, Н. В. (2018). Стандартизація професійної освіти на основі компетентнісного підходу Science Rise, 5 (25), С. 32–35.
7. Мороз, С. А. (2019). Відповідність університетських знань вимогам ринку праці: аналіз думки студентів з Китаю. *Вісник післядипломної освіти*. 8(37), 46–70. <https://doi.org/10.32405/2522-9958>
8. Ткачук, С. І. (2017). Актуальні проблеми та перспективи розвитку професійної освіти в умовах ринку праці. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*, 2 (88), 266–270.
9. Радкевич, О. П. (2017). Професійний розвиток викладачів і тренерів закладів професійної освіти в країнах Європейського Союзу. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*, 13, 130–139.
10. Human development report. 2023 Global multidimensional poverty index (MPI). (2023). URL: <https://hdr.undp.org/content/2023-global-multidimensional-poverty-index-mpi#/indicies/MPI>

11. Додаткові ресурси(за наявності):

Посилання на електронні ресурси (не тільки відкриті), на яких розміщено додаткову інформацію щодо дисципліни – приклади контрольних та екзаменаційних завдань, тематика рефератів, методичні вказівки з виконання самостійної роботи тощо).

http://naps.gov.ua/ua/structure/departments/professional/	Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України
https://cordis.europa.eu/en	Портал учасників Рамкових програм ЄС з досліджень та інновацій CORDIS
https://phdpu.edu.ua/nauka/naukovi-vydannya/	Професійна освіта: методологія, теорія та технології: збірник наукових праць.Держ. вищий навч. заклад "Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди М-ва освіти і науки України"
http://www.intellect-invest.org.ua	Портал сучасних педагогічних ресурсів.
https://ipk.edu.ua/nashi-naukovi-vydannia/	Науково-практичний журнал «Ринок праці та зайнятість населення»

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачається навчальна дисципліна (за потреби).